

Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr/...../2024
Rady Miejskiej w Janikowie
z dnia grudnia 2024 roku
sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej
Gminy i Miasta Janikowo na lata 2025-2032

Objaśnienia wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej

Wieloletnia Prognoza Finansowa jako dokument zapewniający wieloletnią perspektywę prognozowania finansowego w Gminie i Mieście Janikowo jest odzwierciedleniem kierunku i planu jego rozwoju.

Wieloletnia prognoza finansowa Gminy i Miasta Janikowo została sporządzona na lata 2025-2032, co wynika z limitów wydatków związanych z zapewnieniem ciągłości działania jednostki oraz wydatków bieżących i majątkowych na planowane i realizowane przedsięwzięcia, a także ujęcia prognozy kwoty długu, stanowiącej część wieloletniej prognozy finansowej na okres zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań. W załączniku Nr 1 do wieloletniej prognozy finansowej przedstawiono wykonanie za lata 2018-2023, plan budżetu na rok 2024 zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za trzy kwartały, projekt budżetu na rok 2025 oraz prognozę na lata 2026-2032. W latach objętych wieloletnią prognozą finansową poziom dochodów i wydatków oszacowano w oparciu o trendy historyczne dla poszczególnych źródeł dochodów i kategorii wydatków w latach ubiegłych (lata 2018-2023) dla Gminy i Miasta Janikowo, założenia makroekonomiczne ujęte w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2024-2027, tj. m.in. wzrost PKB w ujęciu realnym, średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, prognozowany realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, a także prognozę dochodów z podatków bezpośrednich PIT i CIT do budżetu państwa.

Na potrzeby prognozy finansowej przyjęto zaprezentowane poniżej założenia makroekonomiczne. Podstawą tych założeń były dostępne w momencie sporządzania WPF prognozy rynkowe: prognozy analityków bankowych w zakresie kształtowania się *WIBOR*, założenia projektu budżetu państwa na rok 2025, wytyczne Ministerstwa Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektów ustaw oraz wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

I. Uwarunkowania wewnętrzne

Dochody roku 2025 zostały określone zgodnie z uchwałą budżetową na rok 2025. Prognozowane dochody w latach 2026-2032 przyjęto uwzględniając prognozowane kształtowanie się dochodów podatkowych, subwencji, udziałów we wpływach w PIT i CIT oraz w krótkim horyzoncie czasowym dochodów ze sprzedaży mienia. Podstawą planowania łącznych kwot dochodów, był poziom i dynamika ich wykonania w latach 2018-2023 oraz przewidywane wykonanie w roku 2024. Planując dochody majątkowe założono, iż ukształtują się one w średniorocznym tempie 17.317.881,19 zł w okresie 2025-2030. Dochody ze sprzedaży mienia założono w 2025 roku w wysokości 5.007.500,00 zł (średnio ok. 2 mln zł w okresie 2025-2028). Kwota ta wynika z planowanych do sprzedaży pustostanów i mieszkań na rzecz najemców oraz ze sprzedaży nieruchomości gruntowych a także pozostałych składników majątkowych.

Długi horyzont czasowy (lata 2025-2032) wynikający z okresu spłaty zadłużenia wymusił przyjęcie uproszczonego modelu szacowania dochodów uwzględniając ich wzrost w średniorocznym tempie ok. 3 %. Uznano, że wzrost dochodów zbliżony do planowanej inflacji jest realny i bezpieczny. Dochody gminy ogółem oraz dochody bieżące przyjęte zostały na

bezpiecznym poziomie, uwzględniając zabezpieczenie w spłatach rat kapitałowych w podjętych uchwałach w sprawie zaciągania pożyczek, zaciągania kredytów i emisji obligacji komunalnych.

Wydatki roku 2025 zostały określone zgodnie z uchwałą budżetową na rok 2025. Podstawą planowania łącznych kwot wydatków, był poziom i dynamika ich wykonania w latach 2018-2023 oraz przewidywane wykonanie w roku 2024. Planując wydatki przyjęto tzw. regułę wydatkową polegającą na określeniu maksymalnego limitu wzrostu wydatków bieżących co roku o ok. 1% poniżej wzrostu dochodów, (tj. średniorocznie o ok. 1% w latach 2026-2032).

Wydatki majątkowe zaplanowano w oparciu o wynik na działalności bieżącej oraz planowane do pozyskania dochody majątkowe w roku 2025 w wysokość 41.607.168,50 zł. Wydatki majątkowe średniorocznie w okresie 2025-2029 kształtują się w wysokości ok. 20,9 mln zł.

Różnica pomiędzy dochodami ogółem i wydatkami bieżącymi (bez obsługi długu) powiększona o kwoty przychodów z tytułu nadwyżki budżetowej z roku poprzedniego i wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zmianami), stanowi pulę środków, która może być rozdysponowana na dwa cele, w następującej kolejności: spłatę i obsługę długu oraz inwestycje. Wynik budżetu po wykonaniu wydatków bieżących bez obsługi długu ujęty został w wierszu 3 w Załączniku Nr 1 do WPF.

Spłaty rat z tytułu zaciągniętych kredytów oraz wykup obligacji komunalnych wynoszą 1.887.805,76 zł. Do momentu rozliczenia *INNYCH ŹRÓDEŁ* (wolnych i niewykorzystanych środków - po zakończeniu okresu sprawozdawczego - tj. Bilansu za rok 2024) zaplanowane rozchody zostaną pokryte po stronie przychodów emisją obligacji komunalnych - zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Począwszy od roku 2026 przeznaczenie nadwyżki bieżącej w całości zabezpiecza bieżące w danym roku spłaty zaciągniętych zobowiązań oraz wydatki majątkowe. W danych dotyczących struktury dochodów i wydatków w roku 2024 uwzględniono stan na dzień 30 września 2024 roku, natomiast prognoza kwoty długu oraz jej spłat uwzględnia stan aktualny na dzień 31 grudnia 2024 roku.

Na kwotę długu Gminy i Miasta Janikowo składają się kredyty oraz obligacje komunalne.
Kwota długu na koniec 2024 roku – 12.761.582,72 zł,
- Planowane przychody 2025 roku – 1.887.805,76 zł,
- Planowane rozchody 2025 roku (spłaty rat kapitałowych) – 1.887.085,76 zł.
Kwota długu na koniec 2025 roku – 12.761.582,72 zł.

Obsługa długu uwzględniająca wydatki związane z obsługą zadłużenia (odsetki) oraz spłatę rat kapitałowych (rozchody) została ujęta w wierszu 2.1.3 i 5 w załączniku Nr 1 do WPF. Obsługa długu w swych założeniach uwzględnia do obecnego poziomu stóp procentowych wzrost podstawowych stóp procentowych średnio o 0,80 %. Takie podejście zabezpiecza ewentualny wzrost marż do finansowania oferowanego przez banki. W obsłudze zadłużenia ujęto wszystkie zawarte umowy z bankami, które uwzględniają spłatę rat kapitałowych od kredytów i emisji obligacji komunalnych.

Wszystkie relacje długu wynikające z przepisów ustawy o finansach publicznych w przypadku Gminy i Miasta Janikowo są prawidłowe i mieszczą się w wierszu 8 w załączniku Nr 1 do WPF. Z Wieloletniej Prognozy Finansowej wynika, że Gmina i Miasto Janikowo posiada zdolności kredytowe do emitowania obligacji komunalnych w zaplanowanej strukturze. Zgodnie z obowiązującą aktualnie ustawą o finansach publicznych aby pozyskać kredyt, pożyczkę lub wyemitować obligacje konieczne staje się spełnienie relacji, o której mowa w artykule 243. Zgodnie z jego treścią, relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupu obligacji wraz z należnymi odsetkami powiększona o wydatki

z tytułu gwarancji do wysokości planowanych dochodów ogółem budżetu nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lub siedmiu lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

Uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 17 września 2021 r. ustawa o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw przewidywała uelastycznienie zarządzania budżetami jednostek samorządu terytorialnego poprzez modyfikację obowiązujących reguł fiskalnych. Ustawa przewiduje, w szczególności:

- czasowe stosowanie preferencji w zakresie zasady zrównoważenia części bieżącej budżetu,
- zmiany w zakresie indywidualnego limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych,
- możliwość wyboru okresu, z którego liczony jest limit spłaty zobowiązań (wybór między 3 albo 7 lat).

Zarządzeniem Nr 120/2021 Burmistrza Gminy i Miasta Janikowo z dnia 22 grudnia 2021 roku w sprawie wyboru długości okresu średniej arytmetycznej stosowanego do wyliczenia relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w latach 2022-2025 do wyliczenia przyjęto dla Gminy i Miasta Janikowo okres ostatnich trzech lat.

Ministerstwo Finansów przekazało w październiku 2024 roku informacje o ustalonych na 2025 r. kwotach:

- należnych dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych,
- należnej subwencji ogólnej, wynikającej z kwoty ujętej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2025,
- potrzeb finansowych,
- korekty z tytułu zamożności,

a także o środkach wynikających z podziału części rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r. Kwoty, o których mowa wyżej, zostały ustalone na 2025 rok z uwzględnieniem rozwiązań zawartych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 1 października 2024 roku. Uchwalona w dniu 1 października 2024 roku ustawa zakłada istotne zmiany w zasadach ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT). Dochody samorządów z tych tytułów obliczone zostały jako procent od dochodów podatników z terenu danej jednostki samorządu terytorialnego (dotychczas dochód samorządów z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT naliczany jest na podstawie podatku należnego). Wysokość udziału w podatku PIT wynosi dla gminy 7,0% dochodów podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze danej gminy. Wysokość udziału w podatku CIT wynosi dla gminy 1,6% dochodów podatników podatku CIT posiadających siedzibę na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego.

Kwotę rocznego dochodu gminy z tytułu udziału w podatku PIT ustala się, mnożąc, zwaloryzowane w sposób określony w art. 11 ust. 2 nowej ustawy, dochody podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze danej gminy za rok bazowy przez ww. wysokość udziału w podatku PIT. Kwotę rocznego dochodu gminy z tytułu udziału w podatku CIT ustala się, mnożąc, zwaloryzowane w sposób określony w art. 12 ust. 2 nowej ustawy, dochody podatników podatku CIT mających siedzibę na obszarze danej gminy za rok bazowy przez ww. wysokość udziału w podatku CIT.

Jeżeli podatnik podatku CIT posiada zakład (oddział) położony na obszarze gminy innej niż gmina, na obszarze której ma siedzibę, w celu ustalenia dochodu gminy z tytułu udziału w podatku CIT, dochód tego podatnika rozdziela się między gminy proporcjonalnie do liczby osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w zakładzie (oddziale) położonym na obszarze danej gminy. Zasadę tę stosuje się odpowiednio do spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej oraz zakładów (oddziałów) tych spółek. Dochody podatników podatku PIT oraz podatników podatku CIT na rok 2025 ustala się na podstawie danych

zawartych w złożonych za rok 2022 zeznaniach podatkowych, według stanu na dzień 10 marca 2024 roku. W celu ustalenia dochodów podatników podatku PIT na rok 2025 ich dochody z roku 2022 waloryzuje się o 37,1 %. Natomiast w celu ustalenia dochodów podatników podatku CIT na rok 2025 ich dochody z roku 2022 waloryzuje się o 29,5 %.

Środki stanowiące należne gminie dochody z tytułu udziału w podatku PIT i w podatku CIT podlegają przekazaniu przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy na rachunek budżetu Gminy i Miasta Janikowo w dwunastu miesięcznych ratach:

- z tytułu udziału w PIT - od grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy do listopada roku budżetowego – w terminie do 25. dnia każdego miesiąca, z tym że rata przekazywana w lutym wynosi 2/13.

- z tytułu udziału w CIT - w równych miesięcznych ratach w terminie do 5. dnia każdego miesiąca.

II. Uwarunkowania zewnętrzne

Najważniejsze założenia przyjęte do budżetu państwa na rok 2025, które wykorzystano przy przygotowywaniu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy i Miasta Janikowo to:

- PKB wzrost o 3,7 %,
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych - 4,1 %,
- wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej - 2,9 %,
- stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec roku: 4,9 %.

W Polsce po dwóch latach wysokiego wzrostu dynamika aktywności gospodarczej wyraźnie się obniżyła, w głównej mierze za sprawą spadku popytu krajowego. Konsumpcja prywatna była niższa niż przed rokiem, m.in. w efekcie odbudowy przez gospodarstwa domowe oszczędności, w warunkach wysokiej inflacji i nominalnych stóp procentowych. Znacząco ujemny wkład we wzrost PKB miała zmiana zapasów, do czego m.in. przyczyniła się normalizacja sytuacji w ramach globalnych łańcuchów dostaw. Pozytywnie zaskoczył natomiast wzrost inwestycji, w tym zwłaszcza w sektorze instytucji rządowych i samorządowych, wspierany przez kończącą się możliwość wydatkowania środków z perspektywy finansowej UE 2014-2020. Słabsza dynamika popytu na polskie towary wpłynęła na wyhamowanie wzrostu eksportu, ale spadek popytu krajowego przełożył się na ograniczenie importu, czego efektem była dodatnia kontrybucja eksportu netto we wzrost PKB. Wzrostowi zatrudnienia i spadkowi bezrobocia towarzyszył wysoki, dwucyfrowy nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia. Przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w ujęciu nominalnym zwiększyło się o 12,5%. Początek 2023 roku przyniósł wyraźny wzrost inflacji, m.in. na skutek wycofania części działań antyinflacyjnych wprowadzonych wcześniej w ramach tzw. tarcz antyinflacyjnych. W kolejnych miesiącach 2023 roku inflacja systematycznie obniżała się i na koniec roku osiągnęła 6,2%. W znacznym stopniu przyczynił się do tego spadek cen surowców energetycznych i rolnych notowany na rynkach światowych. Inflacja bazowa (tj. zmiana cen konsumpcyjnych po wyłączeniu cen żywności i energii) obniżała się w słabszym tempie, co wynikało m.in. z utrzymywania się dobrej sytuacji na rynku pracy. Średnio w całym 2023 roku wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 11,4%. Po jedenastu miesiącach utrzymywania stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie, we wrześniu i październiku 2023 roku Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy o odpowiednio 0,75 i 0,25 pkt. proc. Stopa referencyjna została zredukowana do 5,75%. Decyzje Rady o dostosowaniu stóp procentowych opierały się na jej ocenie, że napływające dane wskazują na niską presję popytową i kosztową w gospodarce, a także na ograniczenie presji inflacyjnej w warunkach osłabionej koniunktury w otoczeniu polskiej gospodarki. Przez pozostałą część 2023 i 2024 roku stopy procentowe NBP pozostały bez zmian.

Przewiduje się, że przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2024 roku będzie wyższe niż rok wcześniej o 0,5%, a w 2025 roku wzrośnie o 0,7%. Natomiast w wyniku procesów demograficznych oraz ujemnego salda migracji (spowodowanego częściowym

odpływem uchodźców, licznie przybyłych w 2022 roku, którzy podjęli decyzję o niepozostawaniu na stałe w Polsce) podaż pracy nieznacznie spadnie w obu wskazanych latach. W efekcie, stopa bezrobocia rejestrowanego spadnie na koniec 2024 roku do 5,0%, a następnie do 4,9% na koniec 2025 roku. Przeciętne wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2024 roku wzrosną o 11,9%, a w 2025 roku o 7,1%. W ujęciu realnym (tj. po uwzględnieniu inflacji) wzrost wynagrodzeń wyniesie 6,4% w 2024 roku i 2,9% w 2025 roku. Wpływ na znaczący wzrost wynagrodzeń w bieżącym roku mają przede wszystkim wysokie podwyżki wynagrodzenia minimalnego oraz wzrost wynagrodzeń w sektorze publicznym.

Makroekonomiczne uwarunkowania realizacji dochodów w 2025 roku będą zbliżone do tych przewidywanych w 2024 roku. Spodziewane jest nieznaczne przyspieszenie realnego tempa wzrostu PKB, przy jednoczesnym niewielkim spadku nominalnego tempa wzrostu PKB, co będzie związane ze spodziewaną niższą dynamiką cen dóbr i usług konsumpcyjnych. Z punktu widzenia struktury wzrostu warunki do realizacji dochodów w 2025 roku będą kształtowały się podobnie jak w 2024 roku. Wkład we wzrost spożycia prywatnego, które jest głównym determinantem wpływów z podatków pośrednich będzie w 2025 roku na poziomie zbliżonym do 2024 roku. W obszarze podatku VAT w 2025 roku nie są planowane większe zmiany systemowe. Należy także zauważyć, że w 2025 roku będą przez cały rok obowiązywały standardowe stawki VAT. W 2024 roku w pierwszym kwartale obowiązywały jeszcze rozwiązania antyinflacyjne dotyczące obniżonych stawek VAT na żywność.

Mając na uwadze bezpieczeństwo finansów Gminy i Miasta Janikowo w roku 2025 oraz w latach następnych wszystkie zapisane dochody i wydatki budżetowe na 2025 rok będą wymagać wysokiej dyscypliny po stronie wydatków jak i dobrej realizacji po stronie dochodów. Ilość pojawiających się ryzyk zewnętrznych oraz duża niepewność związana z wojną na Ukrainie mogą spowodować znaczące perturbacje dla finansów samorządu Gminy i Miasta Janikowo w kończącym się 2024 roku oraz dla budżetu 2025 roku.